

NVAO
VERTROUWEN IN KWALITEIT

BESLUIT NIEUWE GRADUAATSOPLEIDING

De NVAO besluit dat:

GRADUAAT IN DE WERFORGANISATIE

aangeboden door

Hogeschool Gent

voldoende generieke kwaliteitswaarborgen biedt om het diploma van
gegradueerde aan te bieden.

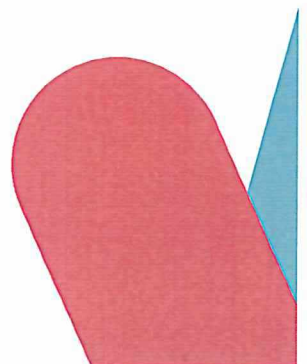
Het betreft een opleiding van 120 studiepunten aangeboden te Gent met de
volgende afstudeerrichtingen: Woningbouw; Wegenbouw.

De NVAO komt tot dit besluit op basis van het oordeel voldoende van de
visitatiecommissie ingesteld door de NVAO. Het adviesrapport opgesteld
door deze visitatiecommissie maakt integraal deel uit van dit besluit.

De NVAO neemt dit besluit met toepassing van het decreet van 30 april
2009 betreffende het secundair na secundair onderwijs en het hoger
beroepsonderwijs, in het bijzonder Art. 22, en op basis van de bevindingen en
overwegingen opgenomen in het adviesrapport.

Den Haag, 25 maart 2019

Marc Luwel, bestuurslid

GRADUAAT IN DE WERFORGANISATIE

SAMENWERKINGSVERBAND HOGENT HBO5

TOETS NIEUWE GRADUAATSOPLEIDING • ADVIESRAPPORT

21 FEBRUARI 2019

Inhoud

1	Samenvattend advies van de visitatiecommissie.....	4
2	Rapportage van de bevindingen en overwegingen	6
2.1	Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau	6
2.2	Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving	8
2.3	Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau	12
2.4	Generieke kwaliteitswaarborg 4: opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg	14
2.5	Eindoordeel.....	15
3	Beoordelingsproces	16
4	Overzicht oordelen	17
	Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding.....	18
	Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR).....	20
	Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie.....	21
	Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten	23
	Bijlage 5: Lijst met afkortingen	24

1 Samenvattend advies van de visitatiecommissie

De NVAO heeft de domeinspecifieke leerresultaten van de nieuwe opleiding graduaat in de werforganisatie gevalideerd op 10 december 2018.

Aansluitend bij de actuele noden in het werkveld heeft het samenwerkingsverband HoGent HBO5, bestaande uit Hogeschool Gent, GO! CVO Panta Rhei de Avondschoel, GO! CVO Leerstad en 'Het Perspectief' Provinciaal CVO, de graduaatsopleiding in de werforganisatie ontwikkeld. De opleiding bereidt studenten voor om als werfleider aan de slag te gaan in de woningbouw of wegebouw, als verbindende schakel tussen de projectleider/architect en het bouwteam binnen projecten die qua complexiteit en omvang afgebakend zijn. Deze opleiding is omgevormd vanuit de HBO5-opleiding Topograaf en gebaseerd op de gevalideerde DLR die zijn gekoppeld aan de beroepskwalificaties. Bij het opstellen van de DLR door een VLHORA-werkgroep is het werkveld betrokken.

Met ingang van 1 september 2019 ressorteren de graduaatsopleidingen onder de HoGent. De graduaatsopleidingen zullen worden aangestuurd vanuit het HBO5-college. Het beschikken over een eigen HBO5-omgeving biedt volgens de commissie een structurele garantie op een geloofwaardig beleid in het kader van een eigen opleidingsopbouw en -ontwikkeling. De commissie waardeert de samenspraak met en de betrokkenheid van het beroepenveld bij (de ontwikkeling van) de opleiding. Ze onderschrijft de sterke aansluiting van de opleiding bij het werkveld en ziet daarin een stevig draagvlak voor het geboden onderwijs. De opleiding beantwoordt qua niveau en oriëntatie aan niveau 5 van de Vlaamse kwalificatiestructuur. Er is een duidelijke visie en motivatie aanwezig ten aanzien van het bereiken van de beoogde competenties en het gebruikte pedagogische model. Dit model werd in samenspraak met alle HBO5-partnerinstellingen gekozen. Ook hadden zij een stem in de opmaak van de HoGent-onderwijsvisie en bijbehorende doelstellingen, die als algemeen kader fungeren.

De commissie is van mening dat de inhoud en de vormgeving van het programma, met inbegrip van de onderwijs- en leervormen en met de sterke wisselwerking tussen theorie en praktijk – ondersteund door externe partners als de VDAB – de studenten in staat zullen stellen de beoogde leerresultaten te bereiken. De gehanteerde onderwijs- en leervormen zijn passend bij de vooropgestelde competenties en de DLR. De commissie steunt de keuze voor het beroepsgerichte kader waarin de studenten vakkennis en de toepassing daarvan krijgen aangereikt. Zij ziet een dynamisch onderwijsconcept met onder meer de verankering van werkplekleren en de betrokkenheid van studenten als peers. Wel kan de praktijkcomponent in de vorm van werkplekleren op termijn gevarieerder worden ingevuld. Het flexibele programma dat tegemoetkomt aan de bijscholingsbehoeften van sectorgebonden arbeidskrachten stelt de commissie op prijs; het avondonderwijs en de trajecten op maat vormen een meerwaarde voor deze groep. Hierbij is het van belang om ook goed af te stemmen op andere doelgroepen als generatiestudenten.

Het toetsingsbeleid kent een solide basis waarop voortgebouwd kan worden bij het nader concretiseren richting de graduaatsopleidingen. De commissie vertrouwt erop dat het evaluatiesysteem verder op maat wordt ingericht, waarbij de validiteit van toetsing is geborgd en de betrouwbaarheid wordt ondersteund door het meerogenprincipe en ingebouwde controles. Ook het sterke kwaliteitsmodel moet nog toegespitst worden op de graduaatsopleidingen.

De commissie heeft een positieve indruk van het dossier. Het samenwerkingsverband beschikt over een degelijke en gestructureerde organisatie, waarin de expertise met niveau 5 van het CVO wordt opgenomen in de structuur van de hogeschool.

Er is veel oog voor de eigenheid van de graduaatsopleiding. De commissie hoopt dat deze eigenheid kan blijven bestaan als volwaardig onderdeel van de hogeschool. Zij heeft er alle vertrouwen in dat de integratie en omvorming van de nieuwe opleiding zullen leiden tot een degelijk en volwaardig programma.

De visitatiecommissie (hierna: commissie) die de aanvraag van het samenwerkingsverband HoGent HBO5 voor de opleiding graduaat in de werforganisatie heeft beoordeeld, brengt een positief advies uit aan de NVAO. Zij baseert haar oordeel op het informatiedossier en het toelichtend gesprek.

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de nieuwe opleiding, formuleert de commissie de volgende aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het huidige oordeel over de potentiële kwaliteit van de opleiding.

De commissie beveelt de opleiding aan:

- Internationale benchmarking structureel op te pakken om de opleiding duidelijker te positioneren;
- Tijdens het intake-traject extra aandacht te besteden aan specifieke groepen instromers, bijvoorbeeld de groep die werkzaam is buiten de sector;
- De uitstroomprofielen scherp te (blijven) monitoren en in de markt te zetten, en via alumnibevragingen na te gaan in welke posities gegradueerden terechtkomen;
- Het dagtraject verder uit te werken, met invulling van de ECTS-fiches;
- De vormgeving van het programma af te stemmen op generatiestudenten;
- Op korte termijn het werkplekbeleid nader in te vullen, met het vinden van (kwalitatief) voldoende stageplaatsen, met name in de woningbouw;
- Op termijn te reflecteren over de verdere ontwikkeling van het werkplekleren, bij voorkeur in samenspraak met (internationale) partners;
- Te overwegen om maximaal te flexibiliseren en waar mogelijk e-learning in te zetten;
- De professionalisering van docenten zo in te richten dat samenwerking tussen de docenten uit de CVO's/praktijk en uit de bachelor gestimuleerd wordt, om wederzijdse kennisdeling te bevorderen;
- De trajectbegeleiding van studenten verder uit te werken;
- De algemene HoGent-procedures op het gebied van toetsing en kwaliteitszorg concreter uit te werken voor het graduaatsniveau.

Den Haag, 21 februari 2019

Namens de commissie ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding voor de opleiding graduaat in de werforganisatie van het samenwerkingsverband HoGent HBO5,

Dirk De Ceulaer
(voorzitter)

Carlijn Braam
(secretaris)

2 Rapportage van de bevindingen en overwegingen

2.1 Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau

Het beoogd eindniveau weerspiegelt qua niveau, oriëntatie en inhoud de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

Bevindingen

De graduaatsopleidingen maken met ingang van 1 september 2019 deel uit van de HoGent. Binnen de onderwijsvisie van de HoGent, die focust op het toekomstbestendig opleiden van studenten, kunnen opleidingen hun eigen opleidingsprofiel vormgeven. Bij de opmaak van deze visie en de strategische doelstellingen zijn de HBO5-partnerinstellingen betrokken. De graduaatsopleidingen zullen worden aangestuurd vanuit het HBO5-college. Zo kan men de sterke kenmerken van de huidige graduaatsopleidingen behouden met hun specifieke expertise voor dit opleidingsniveau en doelpubliek. Voor de graduaatsopleidingen aan HoGent wordt het HILL-model toegepast dat nauw aansluit bij de visie van de hogeschool en geschikt is voor toepassing in beroepsgerichte opleidingen. De keuze voor dit model werd gemaakt in samenspraak met alle partners in het HoGent HBO5-samenwerkingsverband.

De graduaatsopleiding in de werforganisatie wordt omgevormd uit de HBO5-opleiding Topograaf. De DLR van de opleiding zijn opgemaakt volgens de richtlijnen van de VLHORA en worden gedifferentieerd in twee afstudeerrichtingen: woningbouw en wegenbouw (de OLR vallen samen met de DLR). Door de koppeling met de beroepskwalificatie is de aansluiting met de actuele noden uit het werkveld en vakgebied gewaarborgd. Daarnaast zijn de DLR afgetoetst bij stakeholders. De specifieke vereiste competenties in het werkveld hangen af van de omvang en mate van complexiteit van de bouwwerken, de mate van betrokkenheid in de ontwikkelfase van de bouwwerken, de grootte en organisatie van het bedrijf en het aantal aan te sturen personen en werven. De graduaatsopleiding werforganisatie beoogt werfleiders af te leveren die aan de slag kunnen als verbindende schakel tussen de projectleider/architect en het bouwteam. Binnen een bouwproject dat afgebakend is qua complexiteit en omvang neemt hij of zij de coördinatie op zich voor de werkuitvoering (planning, aansturing en controle) en ziet toe op een veilige, correcte en kwalitatieve oplevering ervan. Bij beide afstudeerrichtingen (woning- en wegenbouw) gaat het hoofdzakelijk over kleinere, minder complexe, gestandaardiseerde werkzaamheden (o.a. ook de aanleg van parken, sportvelden etc.). Waar voorheen een meer algemeen diploma werd verworven, werkt men nu toe naar een meer afgebakend profiel van werforganisator, in directe afstemming met de decretale richtlijnen, de beroepskwalificatie en de verwachtingen vanuit de beroepssector. Het vrij in te vullen deel houdt de opleiding bewust breed.

De leerresultaatslijnen concentreren zich rond vier pijlers: bouwtechnisch expert, administratieve schakel, leiding op de werf en toezicht op veiligheid. De opleiding voorziet in een stevige bouwtechnische basis, met voor de twee afstudeerrichtingen een deel differentiatie. Deze basis maakt gegradueerden breed inzetbaar en laat hen een ruime keuze aan leerwerkplaatsen. Als administratieve schakel staat de gegradueerde in voor de logistieke planning, de werfadministratie en informatiedoorstroom naar de verschillende actoren, waarbij hij of zij fungeert als intermediair. Ook is de werfleider verantwoordelijk voor een goed beheer van de werf met de beschikbare middelen, waaronder het aan- en bijsturen van de werkzaamheden van het uitvoerend personeel. Tot slot houdt de werfleider toezicht op kwaliteit en veiligheid. Om goed te functioneren, is het van belang dat de gegradueerde over sterke organisatie-, HR- en communicatievaardigheden beschikt en kan functioneren in een interculturele werkcontext. De leerlijnen in de graduaatsopleiding worden dan ook doorkruist door vier soorten transversale vaardigheden: HRM-skills, probleemoplossend vermogen, communicatievaardigheden en technologische geletterdheid (vb. ICT-skills).

Ten opzichte van de bacheloropleiding – die focust op residentiële bouw – gaat het om een beperkter profiel, hoewel de opleiding hier geen afgezwakte versie van is. Waar afgestudeerde bachelors meer betrokken zijn bij de voorbereidingsfase van de bouw, zijn gegradueerden als werfleider verantwoordelijk voor het begeleiden van de uitvoering van afgebakende werken met een beperkte complexiteit en vaak een kleinere ploeg/werf. In de praktijk staat de gegradueerde continu op de werf, al dan niet meewerkend – in dit kader leren de graduaatsstudenten ook vaardigheden als constructiebouw.

Er wordt continu getoetst aan de praktijk. Zo is er in het tweede semester een oriënterende meeloopstage voorzien met (observatie)opdrachten. De tweede stage, waarbij de verworven competenties geïntegreerd getoetst worden in de werkcontext, vindt plaats aan het eind van de opleiding. Na de opleiding is er een goede basis gelegd en gaat het erom praktijkervaring op te doen. Bij het afronden van het programma verwerven studenten bijkomend de attesten VCA-VOL en Energiedeskundige type A, en zijn ze voorbereid op het veilig werken op hoogte. Vanuit beide afstudeerrichtingen is er doorstroom mogelijk naar de bacheloropleiding vastgoed, al is het aantal vrijstellingen niet gelijk per richting. Ook wordt een vervolgtraject uitgewerkt naar de bachelor bouw aan Odisee.

Vanuit de sector is er veel vraag naar coördinatieberoepen in de bouw, mede blijvende uit het sectorconvenant tussen de overheid en sociale partners in de bouwsector. Enerzijds wil men werknemers laten doorgroeien, anderzijds zoekt men nieuwe aanwas die matcht met de verwachtingen. Bouwbedrijven zoeken mensen die een ploeg kunnen leiden vanaf de aanbesteding tot de oplevering, in combinatie met een administratieve component. Om te komen tot het graduaatsprofiel is men vertrokken vanuit de beroepskwalificaties, met een omvattend profiel. Vervolgens is gekeken naar wat de hogeschool in huis heeft aan bestaande opleidingen (vb. bacheloropleiding vastgoed) en zijn vacatures gescreend. Aan de hand hiervan is het profiel verder uitgeschreven, met inbegrip van de transversale vaardigheden, en is de match gezocht tussen de bestaande vraag en het aanbod dat de hogeschool kan bieden. Het beoogde profiel is inclusief de voorgestelde leerlijnen voorgelegd aan een werkveldcommissie en is afgestemd met de VDAB. Lokale partners hebben actief bijgedragen aan het programma; zo stelt de VDAB infrastructuur en instructeurs ter beschikking.

Huidige studenten zijn deels mensen die als arbeider werkzaam zijn in de bouw, die willen *upscalen* naar werfleider en deels mensen die een carrièreswitch beogen. De nieuwe opleiding richt zich hoofdzakelijk op oudere en ervaren werknemers die al dan niet werkzaam zijn in de bouwsector (met voor beide groepen de mogelijkheid vrijstellingen aan te vragen), en daarnaast op generatiestudenten (jongeren met technische interesse). Door middel van labo's en stages wil de opleiding alle groepen instromers bedienen; ook mensen van buiten de bouwsector leren zo de praktische basisvaardigheden. Vanuit CVO Panta Rhei is er veel ervaring met de doelgroep van ervaren arbeidskrachten die doorgroeien naar niveau 5. Oudstudenten en bedrijven ervaren het niveau van de opleiding en de (technische) basis die wordt meegegeven als goed en hopen dat de kwaliteit na de omvorming hetzelfde blijft.

Er is aandacht voor internationalisering en interculturele competenties in de opleidingsonderdelen communicatievaardigheden, die ook technisch Frans/Engels omvatten. Via bijvoorbeeld een rollenspel worden coördinerende en leidinggevende vaardigheden ontwikkeld. In de eindstage komen de aangeleerde vaardigheden samen, waarbij de student wordt gecoacht. Deels hangen de competenties ook samen met de mindset van studenten en zullen ze zelf inzicht moeten verwerven in hoe ze tot het beoogde afstudeerprofiel komen.

Overwegingen

Bij de opzet van de opleiding is goed afgestemd op de al aanwezige (bachelor)opleidingen. Op basis daarvan en in overleg met het werkveld is een bewuste keuze gemaakt voor deze opleiding, met voldoende differentiatie tussen niveau 5 en 6. Er is oog voor de eigenheid van het graduaatsprofiel met de aansturing vanuit het HBO5-college.

Zo kan gewaakt worden over de specificiteit van deze opleiding. De commissie is te spreken over de maatschappelijke relevantie van de opleiding (kans voor ervaren arbeidskrachten). Ook de inspraak van de HBO5-partnerinstellingen bij de opmaak van de onderwijsvisie en missie waardeert zij.

Er is op een heldere wijze geschetst hoe de OLR en DLR geredigeerd werden. De commissie stelt vast dat de DLR van de graduaatsopleiding werforganisatie aansluiten bij de beroepspraktijk en bij opleidingsniveau 5 van de VKS. Daarnaast zijn ze goed afgetoetst bij stakeholders zodat ze een breed draagvlak kennen. De opleiding sluit expliciet aan bij de actuele noden uit het werkveld en vakgebied. De goede afstemming met het beroepenveld ziet de commissie graag ook terug in internationaal verband; ze beveelt de opleiding dan ook aan om blijvend internationaal te benchmarken, naast de aandacht voor internationalisering en interculturele sensitiviteit in het programma.

De commissie is positief over de duidelijke leerresultaatslijnen met de transversale leerlijnen en over de gemeenschappelijke stam met ruimte voor differentiatie, hetgeen voordelig is voor ervaringsuitwisseling. Ook de aandacht voor de interculturele werkcontext en het leren formuleren van eigen 'leervragen' met het oog op levenslang leren ziet zij als meerwaarde. Het opleidingsprofiel is op een adequate wijze opgebouwd en vormt een mooie schakel tussen twee beroepslagen. De focus ligt op kleine werven, een gegradueerde kan volgens de commissie echter ook bij grote werven in de woningbouw aan de slag ter ondersteuning van ingenieurs. Hoewel er op basis van het dossier wat vraagtekens waren bij de concretisering van het profiel, concludeert de commissie dat het profiel op een zorgvuldige wijze tot stand is gekomen en consistent is, gebaseerd op de beroepskwalificaties. Wel vraagt de commissie zich af of de titel werfleider passend is, aangezien graduaatsstudenten over het algemeen eerst ploegbaas worden binnen een kleine, minder complexe werf, waar werfleiders doorgaans meer werven coördineren.

De commissie is ervan overtuigd dat het programma tegemoetkomt aan de behoeften van zij-instromers. Aanbeveling is wel om goed te kijken hoe de praktisch-technische invulling van het programma voor de generatiestudenten beantwoordt aan de noden van deze groep. Hun leerproces zal baat hebben bij kleine groepen en het opdoen van praktijkervaring. Daarnaast is het goed om als opleiding te blijven monitoren waar afgestudeerden terecht komen.

De commissie stelt vast dat het beoogd eindniveau van de opleiding qua niveau, oriëntatie en inhoud de actuele eisen weerspiegelt die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

Oordeel: voldoende

2.2 Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving

De onderwijsleeromgeving maakt het voor studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Voor de opmaak van deze opleiding zijn de inhouden van de beroepskwalificatie gekoppeld aan de DLR en leerresultaatslijnen en vervolgens toegewezen aan opleidingsonderdelen. Om wederzijdse kruisbestuiving tussen de richtingen woning- en wegenbouw mogelijk te maken, richt men afwisselend 'generieke' en 'specifieke' semesters in. Ook kunnen studenten door deze opbouw na het behalen van een graduaatsdiploma bijkomend de opleidingsonderdelen volgen van de andere afstudeerrichting. Het programma kent een gemeenschappelijk deel met daarnaast een differentiatie van 42 studiepunten per afstudeerrichting, waarbij de stages onder het generieke deel gerekend worden maar uitgevoerd worden in de context van de gekozen afstudeerrichting.

De studieomvang van de twee afstudeerrichtingen voldoet daarmee aan de richtlijnen van de Vlaamse overheid. Over de leerresultaatslijnen en opties heen is een opbouw voorzien in drie kennisniveaus (weten/inzien, toepassen en integreren), zodat leerdoelen in verschillende niveaus en contexten gerealiseerd worden.

In ECTS-fiches die de inrichting van de opleidingsonderdelen beschrijven, zijn onder andere beoogde doelen, inhouden, werkvormen en evaluatie(criteria) vastgelegd. Er worden activerende werk- en evaluatievormen ingezet en praktijkervaringen worden mee verwerkt in activerende hoorcolleges. Voor een aanzienlijk deel van de onderwijsactiviteiten (ruim 25 studiepunten) wordt gebruikgemaakt van reële cases/contexten. De ECTS-fiches zijn een inhoudelijke vertaling van het programma en vormen een eerste opzet in grote lijnen, opgezet door het coördinatieteam en afgestemd met het veld. Een volgende stap is deze fiches nader in te vullen en te concretiseren met een team van docenten; er is nog veel ruimte om bij te schaven, uitgaande van de te behalen competenties. Daarbij kan men onder meer gebruikmaken van CVO-materiaal en input vanuit de VDAB. De dienst onderwijsontwikkeling van de hogeschool ondersteunt in dit traject met twee procesbegeleiders die de dossiers kennen. De revisie van de fiches moet 1 mei 2019 gereed zijn en leidt tot een voorstel aan de opleidingscommissie en -coördinator.

Op basis van het decretaal kader zijn er ruime mogelijkheden om het werkplekleren in te vullen. Voor de invulling van de praktijkcomponent in het onderwijsprogramma werkt de HoGent een kader uit, waarbij geput wordt uit een ruim gamma aan onder andere praktijklessen, bedrijfsbezoeken e.d. In overleg met het werkveld voorziet de opleiding in het modeltraject twee blokstages (van 8 en 16 studiepunten). Aangezien voor de groep die niet actief is in de bouwsector een (blok)stage niet evident is, zal hierbij de mogelijkheid geboden worden om de eerste (lichtere) stage te spreiden over (meer dan) een semester. De zwaardere eindstage kan gevolgd worden bij het instappen in de bouwmarkt. Ook kan via EVC een vrijstelling voor de stage aangevraagd worden. Tijdens het hele traject is er begeleiding voorzien door de stagebegeleider en de stagementor. Mentoren moeten voldoen aan een aantal generieke criteria (o.a. voldoende begeleidingstijd) en worden toegewezen zodra het stageconcept gereed is. Dit stageconcept wordt toegelicht tijdens mentorendagen. Daarbij worden ook de evaluatietools meegenomen met de gebruikte gedragsindicatoren en vindt er afstemming plaats over de gebruiksvriendelijkheid van deze indicatoren. Verder wordt een bedrijvencarrousel in de vorm van speeddating om studenten en bedrijven te matchen georganiseerd. In een stageovereenkomst worden verwachtingen geëxpliciteerd.

De binnen het HBO5-college aan te stellen werkplekcoördinatoren zijn verantwoordelijk voor het benaderen van bedrijven en het werven en voorbereiden van mentoren. Zij kunnen daarbij ook terugvallen op kennis en contacten van hun collega's en op de centrale diensten; de hogeschool heeft expertise op het gebied van de begeleiding en evaluatie van stages (bijv. werkplekscan). Van zaken die op dit vlak al aanwezig zijn, wordt nog bekeken of ze ook geëigend zijn voor deze opleiding. In een verkennende commissie is nagegaan of er voldoende stageplekken voorhanden zijn. De respons was positief. Wel verwacht men meer bedrijven nodig te hebben voor de verwachte instroom van 20 studenten.

Om verder tegemoet te komen aan de diverse doelgroepen wordt onder andere een deel avondonderwijs verzorgd en is er de optie van werkplekleren in de eigen arbeidscontext. De keuze voor dag- en avondonderwijs (combitraject) is gemaakt in overleg met de CVO-partners, zodat het risico op het verliezen van een deel van de huidige doelgroep wordt geminimaliseerd. De technische opleidingsonderdelen worden aangeboden in dagonderwijs (14u-18u), terwijl de opleidingsonderdelen rond werfleiding, communicatie en planning in avondonderricht (18u-22u) worden aangeboden, samen met een aantal oefensessies. Voor degenen die al werkzaam zijn in de sector is het mogelijk om de transversale vakken in de avond te volgen en op basis van hun ervaring vrijstelling aan te vragen voor de dagvakken.

Wanneer na verdere uitbouw zou blijken dat er behoefte bestaat aan een parallel aanbod (volledig traject in zowel dag- als avondonderwijs), zal dit nog uitgewerkt worden.

Omdat het avondprogramma een meerwaarde moet hebben voor degenen uit de bouwsector en studenten tools en skills moeten ontwikkelen om als werfleider te kunnen plannen en structureren, worden in dit programma elementen opgenomen als coördineren, het beheren van een werf en veiligheid. Aan de hand van intakegesprekken worden de aanwezige kennis en vaardigheden in kaart gebracht en individuele trajecten uitgetekend, waarbij studenten worden gestimuleerd om hun leervragen te formuleren en inzicht te krijgen in de te maken keuzes. Via een vrijstellingenbeleid (EVC/EVK) en aangepast traject wordt ingezet op de ontbrekende vaardigheden en zoekt men naar maximale flexibiliteit tijdens de opleiding. Wel wordt daarbij volgtijdelijkheid in individuele trajecten tot een minimum beperkt, aangezien dit moeilijk is in te bouwen in een tweejarig programma.

Studentenbegeleiding is geregeld vanuit de opleidingen. Daarnaast is er een centraal netwerk van onder andere studie- en trajectbegeleiders en ombudspersonen. De opleiding hanteert een persoonlijke en studentgerichte aanpak. Zo is er een onthaalweek voor de studenten waarin informatie wordt gegeven, worden naast de intakegesprekken ook volggesprekken gehouden met studenten en helpen trajectbegeleiders studenten bij de keuze voor een afstudeerrichting, die aan het eind van het eerste semester gemaakt moet zijn. Verder zijn er inspraakmogelijkheden voor studenten en worden geregeld feedbackmomenten georganiseerd. Aldus behoudt men van de CVO's wat haalbaar is in de hogeschool en wordt er gelaagd gewerkt (bijv. alleen intakegesprek bij coördinerende profielen).

Docenten stemmen af op de verschillende groepen en hebben voldoende praktijkachtergrond om de lessen stimulerend te houden voor studenten. In die zin matcht het DNA van de CVO's met de onderwijsvisie van de hogeschool: beide gaan uit van dezelfde elementen als praktijkgericht en interactief onderwijs. Er wordt voor elke student een traject op maat gemaakt, met bijvoorbeeld aangepast projectwerk. Uitgangspunt is een concrete, individuele situatie en het feit dat elke student wat meebrengt; zowel in de lessen als daarbuiten staan interactie en wisselwerking tussen studenten centraal, met wederzijds respect. Ook is er een buddysysteem zodat studenten van elkaar leren; sommigen brengen praktijkervaring mee, anderen weer vaardigheden op bijvoorbeeld ICT-vlak. De ervaring bij de CVO-opleiding winkelmanagement (dagprogramma) leert dat de doelgroepen – jongeren zonder ervaring en ervaren arbeidskrachten in een 50/50-verdeling – elkaar kunnen aanvullen.

Voor deze opleiding kan de HoGent de expertise inzetten van personeelsleden (2,4 VTE) vanuit de betrokken CVO's (bijv. CVO Perspectief voor bouwrecht). Daarnaast wil men geïnteresseerde collega's uit de bacheloropleidingen inzetten en eventueel specifieke externe expertise aantrekken. De 2,7 VTE waar de opleiding recht op heeft zullen ingezet worden in het mixed-traject op de campus in Gent. De eerstvolgende fase, waarin een opleidingscoördinator wordt aangesteld en een team wordt samengesteld, is cruciaal. Na de gehouden voorgesprekken zal in februari op basis van de in kaart gebrachte competenties en beschikbaarheden duidelijk zijn welke bijscholingsnoden er zijn en waar nog (inhoudelijke) aanvulling nodig is. De opleiding geeft aan er vertrouwen in te hebben dit vraagstuk snel op te lossen. Op het gebied van professionalisering is er een generiek vormingsaanbod voor alle collega's; de CVO-docenten hebben al toegang tot deze initiatieven. Ook vinden er gesprekken plaats ter kennismaking met de nieuwe cultuur.

Het HBO5-college beschikt per 1 september 2019 over een eigen budget. Hierin zijn ruime professionaliseringsmiddelen voorzien, naast opleidings- en werkplekcoördinatoren voor alle opleidingen. Alle ondersteunende diensten worden gebundeld aangeboden door het servicecenter. Ook hier wordt in het kader van de integratie van de graduaatsopleidingen een uitbreiding van middelen voorzien. Zo helpen onderwijsondersteuners met bijvoorbeeld het uitschrijven van beleid.

De voorzieningen op de campus Schoonmeersen zijn gedeeltelijk toereikend. Er wordt overleg gevoerd met de VDAB Oost-Vlaanderen om gebruik te kunnen maken van de praktijkruimtes van hun opleidingscentrum voor het behalen van het attest voor het werken op hoogte en voor uitvoeringstechnieken. Op basis van focusgesprekken met de huidige cursisten worden studentenvoorzieningen op maat geboden voor de graduaatsstudenten.

De HoGent beschikt over een ruim internationaal netwerk dat studenten de mogelijkheid biedt om internationale ervaring op te doen in hun stage of studie. In de graduaatsopleidingen zal internationalisering worden ingebouwd, mede op aangeven van docenten en oud-studenten en ondersteund door het International Office van HoGent.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat de opleiding bij de inrichting van de onderwijsleeromgeving maximaal gebruikmaakt van de reeds voorziene instrumenten en inzichten van de hogeschool, met daarnaast de specifieke profilering binnen het HBO5-college. Er is een mooie samenhang tussen de HoGent-visie op onderwijs, het HILL-model en het didactisch concept voor de graduaatsopleiding werforganisatie. De commissie ziet een dynamisch onderwijsconcept met onder meer de verankering van werkplekleren en de betrokkenheid van studenten als peers. Zij waardeert het buddysysteem dat opportuniteiten creëert voor bijzondere leerwinst, en de inzet op flexibiliteit ten voordele van de werkende studenten binnen en buiten de sector. Eveneens een meerwaarde vormen de samenwerking met partners als de VDAB, hetgeen extra leermogelijkheden biedt via een externe leeromgeving, en het behalen van bijkomende attesten na het voltooien van de opleiding. Gegradueerden kunnen dankzij de link met bacheloropleidingen in hetzelfde studiegebied makkelijk doorstromen. Hun kansen op de arbeidsmarkt worden vergroot door naast technisch Engels ook technisch Frans aan te bieden.

Het curriculum is nog volop in ontwikkeling, waarbij zowel intern als extern veel kennis en materiaal voorhanden is om hier op korte termijn invulling aan te geven. De commissie merkt op dat er nog veel werk ligt om met name het technische dagprogramma nader uit te werken (bijv. ECTS-fiche uitvoeringstechnieken). Zo mist zij in de vakinhoud nog basale kennis omtrent stabiliteit, technieken, energiewetgeving en bouwwet- en bouwregelgeving. De commissie wijst op het belang de docenten bij het ontwikkelen van het programma nauw te betrekken. Door het aanbieden van een gemengd traject (zowel middag- als avondonderwijs), waarbij het onderwijsteam efficiënt wordt ingezet, kan goed ingespeeld worden op de behoeften van bepaalde doelgroepen. Daarnaast zijn er ruime mogelijkheden voor aangepaste, individuele trajecten, onder meer via de EVC/EVK-procedure. Wel is het zaak al bij de intake goed te kijken naar de realistische kansen op een goede door- en uitstroom van specifieke groepen. Zo heeft de groep die werkzaam is buiten de sector meer nodig dan het avondtraject met transversale vakken om de leerresultaten te behalen, maar zal het voor hen lastig zijn om het namiddagprogramma en stages te volgen. Daarnaast merkt de commissie op dat een kruisbestuiving tussen dag- en avondstudenten van toegevoegde waarde zal zijn.

Advies van de commissie is te trachten maximaal te flexibiliseren en waar mogelijk e-learning in te zetten. Ook voor de trajectbegeleiding van studenten geldt dat dit nog verder uitgewerkt kan worden. Overige studentenbegeleiding en -voorzieningen zijn goed op orde.

Het professionaliseringsaanbod voor het onderwijzend personeel en het vanaf 1 september 2019 beschikbare budget voor een afzonderlijk HBO5-opleidingsaanbod is veelbelovend. De commissie constateert dat hierbij nog meer geconcretiseerd moet worden en er vooral aandacht is uitgegaan naar de CVO-docenten. Zij adviseert om de professionalisering zo in te richten dat er samenwerking gegarandeerd wordt tussen de docenten uit de CVO's/praktijk en uit de bachelor om wederzijdse kennisdeling te bevorderen.

Deels is dit van belang met het oog op de praktijkvakken en de groep zij-instromers waarmee de bachelordocenten nog weinig ervaring zullen hebben (en die een belangrijk deel van de studenteninstroom zullen vormen); daarnaast kan de cohesie tussen theorie en praktijk zo bevorderd worden.

Voor werkplekleren wordt voldaan aan de decretale vereiste omvang van een derde deel werkplekleren, waarvan 24 studiepunten zijn voorzien voor stages. Om het werkplekbeleid te kunnen faciliteren, benadrukt de commissie het belang van het vinden van (kwalitatief) voldoende stageplaatsen, aangezien de stages een cruciaal onderdeel van de opleiding vormen. Er is vooraf voldoende zicht nodig op het aantal stageplaatsen, bijvoorbeeld middels een werkveldbevraging, met daarbij de verantwoording dat binnen deze stageplaatsen de leerresultaten bereikt kunnen worden. Met name in de woningbouw behoeft dit aandacht, aangezien kleinere bedrijven doorgaans minder gelegenheid hebben een stagiair op te leiden. Ook merkt de commissie op dat het werkplekleren op termijn (nog) gevarieerder kan worden ingevuld. Zij beveelt in dit verband aan om over niet al te lange tijd een aanvang te nemen met de reflectie over de verdere ontwikkeling van het werkplekleren en zichzelf daarover uit te dagen. Daarbij is het wellicht ook aangewezen om het reflecteren niet alleen in eigen huis te doen, maar dat op te nemen met bevriende partners in het hogeschoollandschap in Vlaanderen en daarbuiten.

Tijdens het gesprek heeft de opleiding overtuigend laten zien het traject planmatig aan te pakken en de regie in handen te hebben. De commissie heeft er daarom vertrouwen in dat de nog openstaande punten tijdig worden opgepakt en weggewerkt, zodra er meer duidelijkheid bestaat over de samenstelling van het team. Suggestie van de commissie tot slot is om op termijn te overwegen de opleiding duaal in te richten. De arbeidscontext lijkt haar voor een dergelijk graduaat bijzonder geschikt, gezien ook het praktisch-technische profiel van de opleiding en de specificiteit van het latere beroep (verbindingsfiguur).

De commissie is van mening dat de inhoud en de vormgeving van het programma, met inbegrip van de opleidingsspecifieke onderwijs- en leervormen, de toegelaten studenten in staat zullen stellen de beoogde leerresultaten te bereiken, ondersteund door de expertise van het in te zetten personeel en de aanwezige infrastructuur.

Oordeel: voldoende

2.3 Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering, waardoor zij nagaat of de beoogde leerresultaten worden bereikt.

Bevindingen

De HBO5-opleidingen sluiten zich aan bij het evaluatiebeleid van HoGent. Binnen dit beleid staan vijf principes centraal: authenticiteit, evaluatie als leermiddel (*assessment for learning*), een actieve rol voor studenten, rechtvaardigheid (validiteit, betrouwbaarheid, transparantie) en redelijkheid. Per speerpunt van het evaluatiebeleid heeft de opleiding uitgewerkt hoe dit terugkomt in de gebruikte evaluatievormen, in de ECTS-fiches en in TOPTOC. Zo evalueert men in een realistische context: vaardigheden worden ingeoeffend en geëvalueerd in een gesimuleerde context (bijv. practica) en tijdens de stages zijn er evaluaties in een authentieke context, waarbij de stagementoren worden betrokken. In navolging van het HILL-model worden permanente en formatieve evaluatie, het persoonlijk ontwikkelingsplan en het portfolio gezien als leerwinst-vergroten evaluatievormen.

De opleiding bewaakt de consistentie van het evaluatieprogramma via TOPTOC. Hierin zijn de opleidingsonderdelen per leerresultaatslijn vastgelegd, gekoppeld aan doelstellingen per DLR en kennisniveaus, ECTS, leerinhouden, werkvormen en daarop afgestemde evaluatievormen, met bijbehorende opbouw. Naast TOPTOC, dat een hogeschoolbreed instrument is, wordt gezorgd voor evaluatie op het specifieke graduaatsniveau via een competentiematrix, waaraan evaluatie- en werkvormen zijn gelinkt. De leerdoelen vormen een directe vertaling van de inhouden uit de beroepskwalificatie op niveau 5. Beheersingsniveaus worden aan het eind van de opleiding geïntegreerd getoetst, waarbij het niveau wordt mee bewaakt door de opleidingsvoorzitter van de bachelor vastgoed (quasi beginniveau 6). Vooralsnog is gekozen voor een brede interpretatie, om docenten de vrijheid te geven dit zelf verder in te vullen.

Communicatie en transparantie over verwachtingen zijn volgens de opleiding essentieel. Bij aanvang van elke opleidingsonderdeel worden doelstellingen en de wijze waarop geëvalueerd wordt toegelicht door de docent. Door deze informatie vooraf weten studenten waar de focus ligt. Men maakt onder andere gebruik van klassikale feedback en zelfevaluatie (*assessment from learning*); studenten kennen de contouren hiervan. Niet alle studenten zijn ervaren in evaluatievormen als het schrijven van een reflectieverslag of het bijhouden van een portfolio. Zij krijgen de tijd om dit te oefenen in het eerste semester als onderdeel van het vak communicatievaardigheden. Ook leren studenten om methodisch te werken met bijvoorbeeld checklists. In het kader van transparantie worden bij opdrachten vooraf verbeterleutels meegegeven. Aan de hand van feedback worden verbeterpunten duidelijk en kunnen studenten onder begeleiding stap voor stap werken aan hun ontwikkeling.

Bij de toetsing kan gedifferentieerd worden door te werken met verschillende evaluatievormen (bijv. reguliere student legt een examen af, student met een ander profiel levert een opdracht in). Zolang dit op voorhand duidelijk geëxpliciteerd en gekaderd wordt naar studenten toe, is de ervaring dat ze geen probleem hebben met dit onderscheid.

Bij evaluatie van de stages zijn tools beschikbaar om te zorgen voor standaardisering. Men voorziet op termijn een overleg tussen de gebruikers van deze tools om te bekijken of ze gebruiksvriendelijk zijn en eventueel verbetering behoeven. Evaluatie vindt plaats aan de hand van een logboek, waarbij door zowel de stagebegeleider en stagementor als de student zelf gescoord wordt op gedragsindicatoren (observeerbare gedragingen van de student). Studenten stellen aan het begin van hun stage een zelfreflectie op. In coachingsgesprekken tijdens de stage wordt een actieplan meegegeven met punten om aan te werken in de verdere stage (studenten geven zichzelf als het ware een opdracht). Voor bedrijven is het van belang dat de stage een duidelijke meerwaarde heeft. Tijdens een stage op de eigen werkplek kunnen bijvoorbeeld andere rollen of vaardigheden aangeleerd en afgetoetst worden. Bij onenigheden over de toetsing en examinering kunnen studenten zich wenden tot de ombudspersoon van de opleiding. Tot slot krijgt elke opleiding ondersteuning en mogelijkheden tot professionalisering vanuit de diensten onderwijsontwikkeling en kwaliteitsborging van het servicecenter van HoGent om het evaluatiebeleid te optimaliseren.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat het toetsingsbeleid een doordachte basis heeft die een samenhang vertoont met de opgestelde DLR en de leerresultaatslijnen (cf. TOPTOC), waar een heldere toetsvisie aan ten grondslag ligt. Het evaluatiebeleid van de hogeschool als sturende regie vormt een consistente basis. De beoogde evaluatievormen zijn congruent met de verschillende leervormen en afgestemd op de beoogde doelen en doelgroep. Rekening houdend met de eigenheid van de graduaatsopleiding hanteert men onder andere niet-periodegebonden vaardigheidstesten en een stageovereenkomst met rolbeschrijvingen.

Sterke punten vindt de commissie ook de transparantie en coherentie in toetsen, de variëteit aan evaluatievormen, het toegepaste 'meerogenprincipe' en de geplande professionalisering ter zake.

Dit alles draagt bij aan een valide, betrouwbaar en transparant beoordelingssysteem. Wel moeten de HoGent-procedures op enkele punten nog concreter uitgewerkt worden voor het graduaatsniveau. De commissie vertrouwt erop dat deze hiaten, zoals de kijkwijzers, op een flexibele wijze zullen worden gevuld.

De commissie is van mening dat de kwaliteit van de evaluatie voldoende geborgd is. Het toetsingsbeleid is verder uitgewerkt dan het dossier doet vermoeden, maar de eigenheid van het graduaatsniveau kan hierin nog verder vertaald worden.

Oordeel: voldoende

2.4 Generieke kwaliteitswaarborg 4: opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg

De opzet en de organisatie van de interne kwaliteitszorg is gericht op een systematische borging en verbetering van de opleiding waar de relevante stakeholders bij betrokken worden.

Bevindingen

De graduaatsopleiding zal per 1 september 2019 ingebed worden in de breed gedragen kwaliteitscultuur van de HoGent. Sinds de opstart van het samenwerkingsverband HoGent HBO5 werd daarvoor de eerste aanzet gegeven door de werkgroep kwaliteitszorg (vanaf 2014), die nog verder wordt uitgebouwd en op maat uitgewerkt binnen het HBO5-college. Gezamenlijk werden reeds initiatieven genomen rond het organiseren van studenten- en werkveldbevestigingen en bij de opmaak van zelfevaluatie-rapporten.

Waar mogelijk wordt direct aangesloten bij de lopende regie voor kwaliteitsborging (bijv. nieuwkomertraject voor nieuwe personeelsleden). Basis van de regie vormt de PDCA-cyclus op opleidingsniveau (proactief, planmatig, continu verbeteren van de opleidingskwaliteit). De regie omvat overlegplatformen (o.a. opleidingscommissie, werkveldcommissie), beleids-, opleidings-specifieke- en kwaliteitszorginstrumenten om het zelfsturend vermogen van de opleidingen te versterken en systeemevaluaties. De commissie hoger onderwijs prees in haar beoordelingsrapporten de ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband en de rol van HoGent, waarbij expertise ter beschikking wordt gesteld voor de omvorming en verdere ontwikkeling van de graduaatsopleidingen, terwijl de eigenheid van het CVO bewaard blijft.

De opleiding geeft aan op basis van de aanwezige kaders, het opleidingsprofiel en -concept en de gekozen instrumenten nog bij te schaven op opleidingsniveau, bijvoorbeeld als het gaat om de invulling van een peer-to-peer-bijeenkomst en balansmoment. In het waarborgen van de eigenheid van het graduaatsniveau heeft de opleidingscommissie de *lead*; zij bepaalt thema's en kan desgewenst bijsturen om bijvoorbeeld beter in te kunnen spelen op de grotere instroomdiversiteit. Opleidingscommissies bezitten veel autonomie binnen de hogeschool en geven een eigen kleuring op het niveau van de opleiding. Daarnaast zet de commissie steekproefsgewijze bevestigingen in en als hier aanleiding toe bestaat focusgroepsgesprekken e.d. Het bevestigingssysteem is hervormd en afgestemd in het samenwerkingsverband. Op het niveau van opleidingsonderdelen worden studenten standaard bevestigd in week 4 en 10. Docenten hebben dit nieuwe beleid goed ontvangen; zij kunnen er onmiddellijk resultaat uithalen met de ruimte om er hun eigen invulling aan te geven, bijvoorbeeld in gesprek met studenten.

Overwegingen

De inbedding van de interne kwaliteitszorg in de kwaliteitscultuur van de HoGent beschouwt de commissie als een relevante keuze, waarmee een coherente en professionele aanpak wordt verzekerd, gedragen door visie en strategie. Ook de eigen werkgroep kwaliteitszorg binnen het HBO5-college ziet de commissie als een meerwaarde.

De commissie hecht veel waarde aan het bewaken van een eigen identiteit op niveau 5 en stelt vast dat er voldoende maatregelen zijn genomen om deze waarborging te kunnen bieden, mede dankzij de permanente kwaliteitsbewaking door de opleidingscommissie, de klassieke bevestigingen die worden ingezet en de daarbij horende reflectie- en overlegcontexten.

De commissie heeft er vertrouwen in dat de toespitsing van het bestaande kwaliteitsmodel op de graduaatsopleidingen voldoende garanties biedt voor een goede interne kwaliteitszorg. Wel benadrukt de commissie dat het van belang is de uitstroomprofielen scherp te (blijven) profileren en in de markt te zetten – waarbij de link met niveau 6 kan ondersteunen. Daarnaast is het goed via alumnibevestigingen na te gaan of gegradueerden terechtkomen in posities die aansluiten. Als verder aandachtspunt geeft zij mee oog te houden voor het kleinschalige karakter van de graduaatsopleidingen (met name kwalitatieve stageplaatsen).

Oordeel: voldoende

2.5 Eindoordeel

De commissie beoordeelt elk van de generieke kwaliteitswaarborgen als voldoende en bijgevolg is ook het eindoordeel voor de opleiding graduaat in werforganisatie voldoende.

De algehele indruk van de commissie is positief. Het dossier is helder, volledig en getuigt van een consistent proces dat aan de gestelde kwaliteitseisen voldoet. Het baadt in een stevige onderwijsvisie en heeft geleid tot een sterk opleidingsprofiel. Er is volgens de commissie nog veel ontwikkelwerk nodig, maar de basis biedt zeker perspectief. Het gesprek met de opleiding heeft de commissie ervan overtuigd dat aan het omvormingsproces een heldere systematiek en tijdspad ten grondslag liggen, waarbij de inbreng van de CVO's is meegenomen (bijv. individuele intakegesprekken). Er is oog voor het behoud van de identiteit van de opleiding met de aansturing vanuit het HBO5-college.

Het programma kent duidelijke leerresultaatslijnen en sluit door het gemengde traject en de mogelijkheden voor individuele trajecten goed aan bij de behoeften van zij-instromers, maar kan beter afgestemd worden op generatiestudenten; hiervoor is nadrukkelijk aandacht benodigd. Ook is het zaak de uitstroomprofielen scherp te (blijven) profileren en de ECTS-fiches nader uit te werken, in nauwe afstemming met de docenten. Daarnaast moeten de algemene HoGent-mechanismen op diverse punten nog concreter vertaald worden naar het graduaatsniveau. Advies van de commissie is onder andere ook om op termijn te overwegen de opleiding dual in te richten en te trachten maximaal te flexibiliseren.

Het samenwerkingsverband beschikt over een degelijke en gestructureerde organisatie met aandacht voor onderwijsproces en -visie, met aandacht voor toetsingsbeleid en een sterk kwaliteitszorgmodel. Buiten de genoemde aanbevelingen is het een complete aanvraag met een gedegen onderbouwing. Men is zich ervan bewust dat er nog werk verzet moet worden, onder meer op het vlak van personeelsuitbreiding. De commissie benadrukt in dit verband dat er ook voor de eerste lichting studenten een complete opleiding moet staan.

3 Beoordelingsproces

De beoordeling werd uitgevoerd aan de hand van het “Kader Toets Nieuwe HBO5-Opleiding (omvorming)”, zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 28 april 2017.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Voorafgaand aan het vooroverleg heeft elk commissielid de eerste indrukken opgemaakt en werden prioritaire vragen opgesteld.

Tijdens een vooroverleg op 21 januari 2019 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en heeft zij tevens het toelichtend gesprek voorbereid.

Het toelichtend gesprek vond plaats op een opleidingsonafhankelijke locatie te Brussel op 21 januari 2019 om 10.00 uur. De onderstaande gesprekspartners namen hieraan deel:

- **An Van Coster**
- **Bart D’Herde**
- **Goedele Verhaeghe**
- **Chantal Ketelers**
- **Mathias Van Gansbeke**

Tijdens dit gesprek zijn de vraagpunten van de commissie aan de orde gesteld.

Tijdens een besloten nabespreking op 21 januari 2019 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en vertaald naar een oordeel op de vier generieke kwaliteitswaarborgen en een eindoordeel. De commissie heeft deze conclusie in volledige onafhankelijkheid genomen.

Het totaal aan beschikbare gegevens is verwerkt tot een ontwerp van adviesrapport dat naar alle commissieleden werd verstuurd. De feedback van de commissieleden is verwerkt. Het door de voorzitter vastgestelde adviesrapport werd naar de NVAO gestuurd op 21 februari 2019.

4 Overzicht oordelen

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het oordeel van de commissie uit hoofdstuk 2 weer.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Voldoende
3. Te realiseren eindniveau	Voldoende
4. Opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding

Partner samenwerkingsverband	Hogeschool Gent (HOGENT)
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Geraard de Duivelstraat 5, 9000 Gent +32 92 43 34 53 info@hogent.be www.hogent.be
Naam, functie, telefoon, e-mail contactpersoon	Chantal Ketelers, Coördinator HBO5-college
Partner samenwerkingsverband	CVO Panta Rhei
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Schoonmeersstraat 26, 9000 Gent +32 93 35 22 22 info@avondschool.be www.avondschool.be
Status instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam opleiding (graad, kwalificatie)	Graduaat in de werforganisatie
Afstudeerrichtingen	<ul style="list-style-type: none"> • Woningbouw • Wegenbouw
Niveau en oriëntatie	Hoger beroepsonderwijs niveau 5 (HBO5)
(Bijkomende) titel	Gegradueerde in de werforganisatie
(Delen van) studiegebied(en)	Industriële wetenschappen en technologie
ISCED benaming van het studiegebied	0788 Inter-disciplinary programmes and qualifications involving engineering, manufacturing and construction
Onderwijstaal	Nederlands
De vestiging waar de opleiding wordt aangeboden	Gent
Studieomvang (in studiepunten)	120
Nieuwe opleiding voor Vlaanderen	Ja, HBO5 omvorming
HBO5-opleiding(en) van waaruit wordt omgevormd tot de nieuwe opleiding	Topograaf, CVO Panta Rhei
Aansluitingsmogelijkheden en mogelijke vervolgopleidingen	Er zijn vervolgtrajecten opgenomen naar de bachelor vastgoed aan HoGent. Recent werd regionaal overleg opgestart met Odisee rond de uitbouw van graduaatsopleidingen.

Een vervoltraject naar de bachelor bouw aan Odisee wordt nog uitgewerkt.

Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR)

1. In het kader van bouwwerken met een eerder beperkte complexiteit staat de gegradueerde in voor de coördinatie, aansturing en bijsturing van de werkzaamheden van het uitvoerend personeel op de bouwwerf.
2. De gegradueerde maakt op basis van de projectplanning een operationele planning op, rekening houdend met de omgevingselementen en met een efficiënte en duurzame inzet van tijd, middelen en personeel. De gegradueerde stuurt bij waar nodig.
3. De gegradueerde ziet toe op de naleving van de regelgeving inzake veiligheid en welzijn op de bouwwerf, met extra aandacht voor het correct werken op hoogte, het gebruiken van steigers en hoogwerkers en het regelen van een veilige inrichting en signalisatie van de bouwwerf.
4. De gegradueerde staat in voor de systematische kwaliteitscontrole van de geleverde materialen en van de uitvoering van de bouwwerken. Waar nodig doet de gegradueerde beroep op derden.
5. De gegradueerde staat in voor de werfadministratie en zorgt voor de interne informatiedoorstroming. De gegradueerde gebruikt daartoe de nodige documenten en ICT-toepassingen.
6. De gegradueerde werkt binnen zijn bevoegdheid efficiënt en constructief samen met in- en externen en communiceert op doeltreffende wijze met alle belanghebbenden.
7. De gegradueerde staat in voor het uitzetten en controleren van maten en hoogtepeilen op de bouwwerf.
8. De gegradueerde onderhoudt het eigen deskundigheidsniveau door de ontwikkelingen in de bouwsector actief op te volgen. De gegradueerde identificeert de eigen ontwikkelingsnoden.

Afstudeerrichting woningbouw

9. De gegradueerde handelt vanuit een gedegen bouwtechnische kennis en volgens de regels van de goede praktijk in de woningbouw, met extra aandacht voor energieprestaties en duurzaamheid.

Afstudeerrichting wegebouw

9. De gegradueerde handelt vanuit een gedegen bouwtechnische kennis en volgens de regels van de goede praktijk in de wegebouw, met extra aandacht voor de eigenheid van een mobiele bouwwerf bij wegwerven.

Datum validatie: 10 december 2018

Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie

De beoordeling is gebeurd door een visitatiecommissie aangesteld door de NVAO. Deze is als volgt samengesteld:

Dirk De Ceulaer (*voorzitter*) is doctor in de Pedagogische Wetenschappen (Specialisatie Onderwijspolitiek en -beleid) aan de KU Leuven. Eerdere functies: hoogleraar EHSAL (1988). Algemeen directeur EHSAL (1993-2003). Algemeen directeur Europese Hogeschool Brussel (2003-2008). Voorzitter Directiecomité Hogeschool-Universiteit Brussel en ODISEE (2003-2015). Voorzitter Vlaamse Hogescholenraad-VLHORA (2001 en 2002). Bestuurder en ondervoorzitter van de Associatie KU Leuven (2002-2015). Waarnemend lid College van Bestuur KU Leuven (2008-2014). Voorzitter Quartier Latin Brussel/Brik (1998-2015). Voorzitter Onthaal en Promotie Brussel (2001-2011). Bestuurder en voorzitter van het Samenwerkingsplatform Hoger Onderwijs Brussel (2008-2015). Bestuursmandaten in MUNTPOINT-Brussel, Vrij CLB Netwerk (voorzitter), Centrum voor Algemeen Welzijnswerk Brussel (voorzitter), Growfunding. Procesbegeleider BOS-project Leuven.

Dirk Kerckhoven (*commissielid*) is directeur van het technisch instituut Don Bosco (campus Brussel, Nederlandstalige afdeling). Het technisch instituut Don Bosco, gevestigd te Sint-Pieters-Woluwe, is een nijverheidstechnische school voor zowel technisch – als beroepsonderwijs met zowel een Franstalige als een Nederlandstalige afdeling. Hij is actief op het vlak van onderwijsbeleid en – innovatie. Voorheen was hij verbonden aan de Karel de Grote-Hogeschool waar hij o.m. actief was als docent, coördinator van het initiële onderwijs op maat-project en opleidingshoofd (lerarenopleiding). Hij was o.m. lid van verschillende adviescommissies m.b.t. de omvorming van de HBO5-opleidingen. Momenteel bereidt hij de implementatie voor van flexibele trajecten in het secundair onderwijs, met het oog op het realiseren van zowel model – als persoonlijke (deel)trajecten. Waarbij de bijzondere focus ligt op het ontwikkelen van o.m. duale trajecten naast de bestaande trajecten leren en werken.

Werner Goris (*commissielid*) is sinds 2005 zaakvoerder bij ingenieursbureau Studie 10. Eerder was hij werkzaam als product manager en verantwoordelijke stabiliteit bij HELICO, als assistent in de afdeling Bouwkunde aan de Katholieke Industriële Hogeschool De Nayer en als assistent-stabiliteitsingenieur bij VZW Laboratoria De Nayer. Tussen 1995 en 2005 was hij zelfstandige in bijberoep voor studies stabiliteit en projectmanagement, gespecialiseerd in stabiliteitsstudies voor de woning-, appartements- en utiliteitsbouw alsook projectmanagement voor vastgoedprojecten en industriële projecten. Daarnaast was hij in die periode achtereenvolgens werkzaam als stabiliteitsingenieur en als projectleider uitvoering bouwkunde bij GEDAS BI, als projectcoördinator bouwkunde bij ARCADIS Gedas en als oprichter en afdelingsdirecteur Facility en Property Management bij ARCADIS (deel technieken en facility management technische installaties).

Ann De Beukelaer (*student-commissielid*) behaalde in 1998 de licentie Germaanse Taal- en Letterkunde aan de KU Leuven, die ze in 1999 vervolledigde met een ManaMa Literatuurwetenschappen. Tussen 1998 en 2003 combineerde ze diverse lesopdrachten in het secundair- en tweedekansonderwijs met een baan bij Uitgeverij Pelckmans. Aansluitend was ze bij Uitgeverij Plantyn verantwoordelijk voor de ontwikkeling van lesmethodes voor het secundair onderwijs. In 2009 ging ze als international sales manager aan de slag bij Brepols Publishers. Sinds 2011 tot heden verzorgt ze als Account & Editorial Director de key-accounts bij Headline Publishing Agency. Momenteel is ze student SLO in Antwerpen.

De commissie werd bijgestaan door:

- **Dagmar Provijn**, beleidsmedewerker Vlaanderen NVAO, procescoördinator.
- **Carlijn Braam**, zelfstandig tekstschrijver/redacteur, extern secretaris.

Alle commissieleden, de procescoördinator en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ingevuld en ondertekend waarmee zij tevens instemmen met de NVAO gedragscode.

Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding

- Informatiedossier TNO HBO5 omvorming graduaat in de werforganisatie - samenwerkingsverband HoGent HBO5

Verplichte bijlagen bij het informatiedossier

- 1. Domeinspecifieke leerresultaten;
- 2. Opleidingspecifieke leerresultaten: niet van toepassing;
- 3. Schematisch programmaoverzicht;
- 4. Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen van de eerste 60 studiepunten;
- 5. Verklaring op eer waarbij bevestigd wordt dat de in het informatiedossier voorziene middelen en personeel zullen worden ingezet in de opleiding;
- 6. Overzicht van de contacten met het werkveld;
- 7. Onderwijs- en examenregeling. Het onderwijs- en examenreglement voor de graduaatsopleidingen aan HOGENT voor 2019-2020 werd nog niet uitgewerkt. Zoals algemeen geldend voor het uitwerken van regelgeving voor graduaatsopleidingen, geldt het principe dat de regeling voor de bacheloropleidingen gevolgd wordt, tenzij specifieke afwijkingen noodzakelijk zijn (vb. inzake leerkrediet, inschrijvingsvoorwaarden);
- 8. EVC/EVK procedure: versie Associatie Universiteit Gent 2018;
- 9. Oplijsting van de gekende aanvullingstrajecten naar een bachelordiploma. In dit dossier zijn de vervolgtrajecten opgenomen naar de bachelor vastgoed aan HOGENT. Recent werd regionaal overleg opgestart met Odisee rond de uitbouw van graduaatsopleidingen. Het uitwerken van een vervolgtraject naar de bachelor bouw aan Odisee zal worden uitgewerkt na indiening van deze TNO;
- 10. Rapport van de Commissie Hoger Onderwijs in het kader van het voorlopig Kwaliteitstoezicht.

Bijlage 5: Lijst met afkortingen

EVC	Eerder verworven competenties
EVK	Eerder verworven kwalificaties
HILL	High Impact Learning that Lasts (model van prof. dr. Filip Dochy)
HoGent	Hogeschool Gent
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
TOPTOC	Tabel opleidingsprogramma, tabel onderwijsconcept
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VKS	Vlaamse kwalificatiestructuur

